# BESLUT

## KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEBESLUT

**av den 16 maj 2014**

**om beviljande av ett undantag på begäran av Nederländerna i enlighet med rådets direktiv 91/676/EEG om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket**

*[delgivet med nr C(2014) 3103]*

**(Endast den nederländska texten är giltig)**

(2014/291/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket [1], särskilt punkt 2 tredje stycket i bilaga III, och

av följande skäl:

(1) Om den mängd stallgödsel som en medlemsstat avser att sprida per hektar och år skiljer sig från den mängd som anges i punkt 2 andra stycket första meningen samt i punkt 2 a i bilaga III till direktiv 91/676/EEG, måste den fastställas så att den inte inverkar på möjligheten att uppnå de syften som anges i artikel 1 i det direktivet; vidare måste den också vara motiverad på grundval av objektiva kriterier, såsom i detta fall, lång vegetationsperiod och grödor med stort kväveupptag.

(2) Den 8 december 2005 antog kommissionen beslut 2005/880/EG [2] som, på vissa villkor, tillåter användning av betesgödsel upp till en gräns på 250 kg kväve per hektar och år, på jordbruksföretag med minst 70 % vall och betesmark.

(3) Den 5 februari 2010 antog kommissionen beslut 2010/65/EU [3] om ändring av beslut 2005/880/EG och förlängning av undantaget till och med den 31 december 2013.

(4) Det undantag som beviljades rörde 21 752 jordbruksföretag under 2012, vilket motsvarar 46 % av den totala jordbruksarealen netto.

(5) Den 22 januari 2014 lämnade Nederländerna in en begäran till kommissionen om förnyat undantag enligt punkt 2 tredje stycket i bilaga III till direktiv 91/676/EEG.

(6) Nederländerna tillämpar, i enlighet med artikel 3.5 i direktiv 91/676/EEG, ett åtgärdsprogram inom hela sitt territorium.

(7) Den nederländska lagstiftning som genomför direktiv 91/676/EEG omfattar tillämpningsstandarder för både kväve och fosfat.

(8) Uppgifterna från Nederländerna för perioden 2008–2011 visar att antalet svin ökat med 7 % och antalet fjäderfä med 8 % jämfört med perioden 2004–2007. Antalet nötkreatur, får och getter var stabilt. De behöriga myndigheterna i Nederländerna har fastställt begränsningar av antalet svin och fjäderfä kombinerat med åtagandet att gödselproduktionen när det gäller både kväve och fosfor inte överstiger nivån för 2002. Dessutom ska de behöriga myndigheterna i Nederländerna från och med januari 2015 se till att en lämplig andel av överskottsgödsel från mejerisektorn behandlas. Dessa åtgärder är nödvändiga för att tillämpningen av det nuvarande undantaget inte ska leda till ytterligare ökning.

---

[1] EGT L 375, 31.12.1991, s. 1.
[2] EUT L 324, 10.12.2005, s. 89.
[3] EUT L 35, 6.2.2010, s. 18.

(9) Kvävetillförseln från stallgödsel under perioden 2008–2011 var 344 000 ton, vilket är en liten minskning jämfört med perioden 2004–2007. Den genomsnittliga användningen av konstgödsel som innehåller kväve minskade med 18 % under perioden 2008–2011 jämfört med perioden 2004–2007. Det genomsnittliga fosforöverskottet från stallgödsel under perioden 2008–2011 var 16 000 ton, vilket är en minskning med 51 % jämfört med perioden 2004–2007.

(10) Klimatet i Nederländerna kännetecknas av att nederbörden är jämnt fördelad över året och en relativt liten temperaturvariation under året, vilket ger en lång vegetationsperiod för gräs på 250 dagar per år.

(11) De uppgifter som lämnats av de nederländska myndigheterna inom ramen för det undantag som beviljats genom beslut 2010/65/EU tyder inte på att undantaget har lett till försämrad vattenkvalitet. Kommissionens rapport till rådet och Europaparlamentet om genomförandet av direktiv 91/676/EEG om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket, på grundval av medlemsstaternas rapporter för perioden 2008–2011, visar att i fråga om grundvatten i Nederländerna rapporterar cirka 88 % av mätstationerna genomsnittliga nitrathalter under 50 mg/l och 79 % av övervakningsstationerna rapporterar genomsnittliga nitrathalter under 25 mg/l. Övervakningsuppgifter visar minskade nitrathalter i grundvattnet jämfört med den tidigare rapporteringsperioden (2004–2007). När det gäller ytvatten rapporterar 98 % av mätstationerna genomsnittliga nitrathalter under 50 mg/l och 92 % av dem rapporterar genomsnittliga nitrathalter under 25 mg/l. De flesta av mätpunkterna i ytvatten visar stabila eller minskande kvävehalter. Det årliga överskottet av kväve och fosfor i marken har minskat, främst genom minskad användning av stallgödsel och mineralgödsel tack vare att de nederländska handlingsprogrammen föreskriver kontinuerlig minskning av kväve- och fosforanvändning. Under rapporteringsperioden 2008–2011 klassificerades alla sötvatten och vatten i övergångszoner som eutrofa eller hypertrofa.

(12) Kommissionen anser att villkoren för att bevilja undantag måste ändras på grundval av granskningen av den begäran som de nederländska myndigheterna ingav den 22 januari 2014 och av handlingsprogrammet, uppgifter om vattenkvalitet och erfarenheterna från det undantag som beviljades genom beslut 2010/65/EU och av undantagen i andra medlemsstater. Följaktligen anser kommissionen att en mängd betesgödsel som motsvarar 230 kg kväve per hektar och år kan tillåtas på jordbruksföretag med minst 80 % vall och betesmark på sydliga och mellersta sandjordar och lössjord enligt definitionen i handlingsprogrammet, medan 250 kg kväve per hektar och år bara kan tillåtas på jordbruksföretag med minst 80 % vall och betesmark på annan typ av jord. Kommissionen anser därför att detta inte påverkar uppfyllandet av målen enligt direktiv 91/676/EEG under förutsättning att vissa stränga villkor är uppfyllda.

(13) Det rör sig bland annat om följande villkor: fastställandet av gödselplaner för varje jordbruk, dokumentation om gödslingsmetoder i form av gödslingsplaner, periodiska markanalyser, täckgröda på vintern för fodermajs, särskilda bestämmelser om plöjning av gräs, förbud mot gödsling före plöjning av gräs och justering av gödselmängderna för att ta hänsyn till påverkan från baljväxter, ingen användning av fosfat från konstgödsel samt skärpta kontroller. Syftet är att se till att gödslingen sker med växternas behov som grundval och att kväve- och fosforförlusterna till vatten minskas eller hindras.

(14) Informationen från Nederländerna visar att mängden betesgödsel som motsvarar 230 kg kväve per hektar och år på jordbruksföretag med minst 80 % vall och betesmark på sydliga och mellersta sandjordar och lössjord enligt definitionen i handlingsprogrammet och som motsvarar 250 kg kväve per hektar och år på jordbruksföretag med minst 80 % vall och betesmark på annan typ av jord är motiverad på basis av objektiva kriterier som högt nederbördsöverskott, lång vegetationsperiod och god avkastning med stort kväveupptag.

(15) De åtgärder som föreskrivs i detta beslut är förenliga med yttrandet från den nitratkommitté som inrättats enligt artikel 9 i direktiv 91/676/EEG.

(16) Genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område ([1]) fastställs en omfattande, gränsöverskridande strategi för vattenskydd som är uppbyggd kring avrinningsdistrikt, med målet att uppnå god status i EU:s vattenförekomster till år 2015. Att minska användningen av gödselmedel är en del av detta mål. Beviljande av undantag enligt detta beslut bör inte påverka tillämpningen av bestämmelserna i direktiv 2000/60/EG och utesluter inte att ytterligare åtgärder kan behövas för att fullgöra skyldigheter som följer av det.

([1]) EGT L 327, 22.12.2000, s. 1.

(17) I Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire) ([1]) fastställs allmänna bestämmelser för att inrätta infrastrukturen för rumslig information i Europeiska gemenskapen, avsedd att användas för gemenskapens miljöpolitik samt för politik och verksamheter som kan påverka miljön. I tillämpliga fall bör den rumsliga information som samlas in i samband med detta undantag överensstämma med bestämmelserna i detta direktiv. För att minska den administrativa bördan och öka uppgifternas enhetlighet bör Nederländerna, vid insamling av de uppgifter som krävs enligt detta undantag, i förekommande fall använda sig av den information som erhålls inom ramen för det integrerade systemet för administration och kontroll som upprättats i enlighet med avdelning V kapitel II i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 av den 17 december 2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008 ([2]).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

*Artikel 1*

Det undantag som Nederländerna begärde i en skrivelse av den 22 januari 2014 för att tillåta att högre mängder betesgödsel årligen sprids på marken än vad som fastställs i punkt 2 a i bilaga III till direktiv 91/676/EEG beviljas under förutsättning att de villkor som anges i detta beslut uppfylls.

*Artikel 2*

**Definitioner**

I detta beslut avses med

1. *jordbruksföretag med vall och bete*: gård där minst 80 % av den areal som är tillgänglig för gödselspridning utgörs av gräs,
2. *betesdjur*: nötkreatur (med undantag av gödkalvar), får, getter, hästar, åsnor, hjort och rådjur samt vattenbuffel,
3. *jordbruksmark*: den areal som ägs, arrenderas eller förvaltas av lantbrukaren genom ett skriftligt kontrakt och för vilken han/hon har ett direkt förvaltningsansvar,
4. *gräs*: permanent gräsbevuxen mark eller tillfälligt gräsbevuxen mark (i regel mindre än fem år).

*Artikel 3*

**Tillämpningsområde**

Detta beslut ska tillämpas på jordbruksföretag med vall och bete från fall till fall och enligt de villkor som anges i artiklarna 4–6.

*Artikel 4*

**Årlig ansökan och åtagande**

1. Jordbrukare som vill medges ett undantag enligt detta beslut ska årligen lämna in en ansökan till den behöriga myndigheten.

2. I samband med den årliga ansökan enligt punkt 1 ska de skriftligen åta sig att uppfylla villkoren i artiklarna 5 och 6.

*Artikel 5*

**Spridning av stallgödsel och andra gödselmedel**

1. Den mängd stallgödsel från betesdjur som varje år sprids på jordbruksföretag med vall och bete, inklusive gödsel som sprids av djuren själva, får inte överstiga den mängd gödsel som innehåller 230 kg kväve per hektar och år på jordbruksföretag med minst 80 % vall och betesmark på sydliga och mellersta sandjordar och lössjord enligt definitionen i handlingsprogrammet och 250 kg kväve per hektar och år på jordbruksföretag med minst 80 % vall och betesmark på annan mark, under förutsättning att villkoren i punkterna 2–9 är uppfyllda.

([1]) EUT L 108, 25.4.2007, s. 1.
([2]) EUT L 347, 20.12.2013, s. 549.

2. Den totala kväve- och fosfattillförseln ska vara anpassad till grödans näringsbehov och kväve- och fosfattillgången i marken. Den totala kväve- och fosfattillförseln får inte överskrida de högsta tillåtna mängder som fastställs i handlingsprogrammet.

3. Användning av fosfat från konstgödsel är inte tillåten på jordbruksföretag som omfattas av undantag enligt detta beslut.

4. För varje jordbruksföretag ska det finnas en gödslingsplan som beskriver växtföljden på jordbruksarealen och den planerade spridningen av stallgödsel och annan kväve- och fosfathaltig gödsel. Den ska finnas tillgänglig på jordbruksföretaget för varje kalenderår senast i juni under det första året och februari för följande år.

5. Gödslingsplanen ska omfatta följande:

a) Antalet djur och en beskrivning av inhysnings- och lagringssystemen, inklusive lagringskapacitet för gödsel (volym).

b) En beräkning av kväve- och fosforhalten i det stallgödsel (med avdrag för förluster vid lagring) som produceras vid jordbruksföretaget.

c) Växtodlingsplanen, med uppgift om arealen för varje skifte med vall- och betesmark och skiften med andra grödor, samt en skiss över de enskilda skiftenas läge.

d) Grödornas beräknade kväve- och fosforbehov.

e) Mängd och typ av stallgödsel som levererats till underleverantörer och som inte används på jordbruksföretaget.

f) Mängd inköpt stallgödsel som används på jordbruksföretaget.

g) En beräkning av bidraget från mineralisering av organiskt material, baljväxter och atmosfäriskt nedfall samt den mängd kväve som finns i marken vid den tidpunkt då grödan börjar använda den i nämnvärd utsträckning.

h) Tillförsel av kväve och fosfor från gödsling på varje åker (jordlotter som är likartade i fråga om grödor och jordtyp).

i) Tillförsel av kväve från konstgödsel och andra gödselmedel på varje åker.

j) Kalkyler för bedömning av överensstämmelse med normerna för användning av kväve och fosfor.

Planerna ska ses över senast sju dagar efter det att ändringar i jordbruksmetoderna företagits, för att garantera att de överensstämmer med de använda jordbruksmetoderna.

6. Gödslingsplaner ska finnas på varje jordbruksföretag. De ska lämnas in till den behöriga myndigheten för varje kalenderår.

7. Gödslingsplanen ska innehålla följande:

a) Grödarealen.

b) Antal och typ av kreatur.

c) Gödselproduktion per djur.

d) Mängd gödsel som jordbruksföretaget köper in.

e) Mängd stallgödsel som levereras från jordbruksföretaget och vem mottagaren är.

8. De jordbruksföretag med vall och bete som utnyttjar ett enskilt undantag ska godta att ansökan och gödslingsplanerna kan komma att kontrolleras.

9. Periodiska analyser av kväve- och fosforhalten i jorden ska ske på de jordbruksföretag som omfattas av ett enskilt undantag minst vart fjärde år för varje likartat område på jordbruksföretaget, i fråga om växtföljden och jordegenskaperna.

Kväveanalyser i fråga om mineraliskt kväve och parametrar för att bedöma kvävetillförseln från mineralisering av organiskt material ska ske efter plöjning av gräs för varje likartat område på jordbruksföretaget.

Minimikravet för analyserna i första och andra styckena är en analys per fem hektar mark.

10. Stallgödsel får inte spridas under hösten före vallodling.

*Artikel 6*

**Marktäcke**

1. Jordbrukare som omfattas av ett undantag enligt detta beslut ska odla med gräs på 80 % eller mer av de arealer som är disponibla för gödselspridning på jordbruksföretaget.

2. Jordbrukare som medges ett undantag enligt detta beslut ska dessutom vidta följande åtgärder:

a) Efter majs ska sand- och lössjordar odlas med gräs eller andra grödor som garanterar marktäckning under vintern, i syfte att väsentligt minska läckagepotentialen.

b) Fånggrödor ska inte plöjas före den 1 februari så att jordbruksmarken garanteras ett växttäcke som återför höstens nitratförluster från de lägre markskikten och begränsar vinterförlusterna.

c) Gräs på sand- och lössjordar ska plöjas på våren.

d) Gräs som brutits ska på alla jordarter omedelbart följas av en gröda med högt nitratbehov och gödslingen ska baseras på jordanalys avseende mineraliskt kväve och andra parametrar som erbjuder referenser för uppskattning av mängden kväve som avges från mineralisering av organiskt material i jorden.

e) Om växtföljden omfattar baljväxter eller andra växter som fixerar atmosfäriskt kväve ska gödselspridningen minskas i motsvarande grad.

3. Genom undantag från punkt c ska plöjning av gräs vara tillåten under hösten för plantering av blomsterlökar.

*Artikel 7*

**Åtgärder mot gödselproduktion**

De nationella myndigheterna i Nederländerna ska se till att gödselproduktionen varken när det gäller kväve eller fosfor överstiger produktionsnivån för 2002. Detta innebär att produktionsrättigheter för svin och fjäderfä bibehålls under varaktigheten för det undantag som beviljas genom detta beslut.

Vidare ska de behöriga myndigheterna i Nederländerna se till att en lämplig andel av överskottsgödsel från mejerisektorn behandlas från och med januari 2015.

*Artikel 8*

**Övervakning**

1. Varje år ska den behöriga myndigheten framställa kartor som visar andelen jordbruksföretag med betesdrift, andelen djur och andelen jordbruksmark (uttryckt i procent) som omfattas av det individuella undantaget i varje kommun, och kartorna ska uppdateras varje år.

2. Ett övervakningsnät av provtagningspunkter i markvatten, vattendrag och ytnära grundvatten ska upprättas och användas för övervakning av undantagen.

3. Övervakningsnätet, i vilket minst 300 jordbruksföretag som omfattas av individuellt undantag ska ingå, ska vara representativt för alla jordarter (ler-, torv-, sand- och sandiga lössjordar) samt för gödslingsmetoder och växtföljd. Övervakningsnätets sammansättning får inte ändras under den tid som detta beslut gäller.

4. Kartläggningar och regelbundna näringsanalyser ska göras för att samla in uppgifter om lokal markanvändning, växtföljder och jordbruksmetoder på jordbruksföretag som omfattas av enskilda undantag. Dessa uppgifter kan användas för modellbaserade beräkningar av omfattningen av nitratutlakning och fosforförluster från fält där högst 230 kg eller högst 250 kg kväve i form av stallgödsel från betesdjur tillförs per hektar och år.

5. Det övervakningsnät som omfattar ytnära grundvatten, markvatten, dräneringsvatten och vattendrag på jordbruksföretag som ingår i övervakningsnätet ska tillhandahålla uppgifter om koncentrationen av nitrat och fosfor i vatten som lämnar rotzonen och tränger ut i grundvatten- och ytvattensystemet.

6. En stärkt vattenövervakning ska riktas mot områden med avrinning från jordbruket i sandjordar.

*Artikel 9*

**Kontroller**

1. Den behöriga nationella myndigheten ska göra administrativa kontroller av alla jordbruksföretag som omfattas av ett individuellt undantag, i syfte att bedöma om den maximala mängden på 230 eller 250 kg kväve per hektar och år från betesgödsel på jordbruksföretag med minst 80 % vall och betesmark har efterlevts och om normerna för spridning av kväve och fosfat och villkoren för markanvändning har iakttagits. Om de nationella myndigheternas kontroll ger vid handen att villkoren i artiklarna 5 och 6 inte är uppfyllda ska den sökande informeras om detta. I sådana fall ska ansökan anses ha avslagits.

2. Det ska upprättas ett kontrollprogram utifrån klarlagda risker och kontrollerna ska ske så ofta som är lämpligt med hänsyn till resultaten av kontrollerna från tidigare år och resultaten av allmänna stickprovskontroller av tillämpningen av den lagstiftning genom vilken direktiv 91/676/EEG genomförs och information som kan tyda på bristande efterlevnad.

Minst 5 % av de jordbruksföretag som omfattas av individuellt undantag ska kontrolleras med avseende på markanvändning, antal djur och gödselproduktion.

Minst 7 % av jordbruksföretagen som omfattas av ett individuellt undantag enligt detta beslut ska bli föremål för fältinspektioner för kontroll av om villkoren i artiklarna 5 och 6 i detta beslut är uppfyllda.

3. De behöriga myndigheterna ska ges de befogenheter och resurser som krävs för att kontrollera att de jordbruksföretag som har beviljats undantag enligt detta beslut uppfyller villkoren i det.

*Artikel 10*

**Rapportering**

1. De behöriga myndigheterna ska senast i mars varje år lämna in en rapport med följande information:

a) Uppgifter rörande gödsling för alla jordbruksföretag som omfattas av ett individuellt undantag, inklusive information om skördar och jordtyper.

b) Utvecklingen i fråga om antalet djur per kategori i Nederländerna och på de jordbruksföretag som omfattas av undantaget.

c) Utvecklingen inom den nationella gödselproduktionen när det gäller kväve och fosfater i gödsel.

d) En sammanfattning av resultaten av kontrollerna knutna till utsöndringskoefficienten för gris- och fjäderfägödsel på nationell nivå.

e) Kartor som visar andelen jordbruksföretag, andelen djur och andelen jordbruksmark (uttryckt i procent) som omfattas av enskilda undantag i varje kommun i enlighet med artikel 8.1.

f) Resultaten av vattenövervakningen, inklusive uppgifter om trenderna för vattenkvaliteten i grund- och ytvattnet samt om undantagets effekter på vattenkvaliteten.

g) Uppgifter om koncentrationen av nitrat och fosfor i vatten som lämnar rotzonen och tränger ut i grundvatten- och ytvattensystemet enligt artikel 8.5 och resultaten från den stärkta vattenövervakning av områden med avrinning från jordbruket i sandjordar som avses i artikel 8.6.

h) Resultaten av undersökningarna av lokal markanvändning, växtföljder och jordbruksmetoder, och resultaten av modellbaserade beräkningar av omfattningen av kväve- och fosforförluster från jordbruksföretag som omfattas av ett enskilt undantag enligt artikel 8.4.

i) En utvärdering av hur undantagets villkor tillämpas på grundval av kontroller på gårdsnivå samt information om jordbruksföretag som inte uppfyller villkoren, på grundval av de administrativa kontrollerna och fältkontrollerna, i enlighet med artikel 9.

2. De rumsliga data som ingår i rapporten ska, i tillämpliga fall, uppfylla kraven i direktiv 2007/2/EG. Vid insamlingen av de nödvändiga uppgifterna, ska Nederländerna, när så är lämpligt, använda den information som erhållits inom ramen för det integrerade systemet för administration och kontroll som upprättats i enlighet med avdelning V kapitel II i förordning (EU) nr 1306/2013.

*Artikel 11*

**Tillämpning**

Detta beslut upphör att gälla den 31 december 2017.

*Artikel 12*

Detta beslut riktar sig till Konungariket Nederländerna.

Utfärdat i Bryssel den 16 maj 2014.

*På kommissionens vägnar*
Janez POTOČNIK
*Ledamot av kommissionen*